

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 58/2010
3.9.2010

Asia Virkasuhteen purkaminen koeaikana

Oikaisuvaatimuksen tekijä

A

Virasto Virasto

Päätös, johon on haettu oikaisua

Virasto on 17.9.2009 tekemällään päätöksellä purkanut koeajalla olleen A:n ylitarkastajan määräaikaisen virkasuhteen 17.9.2009 lukien ja pidättänyt hänet virantoimituksesta samasta päivästä lukien toistaiseksi siihen asti kunnes, virkasuhteen purkamista koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Päätöksen perusteluissa on viitattu valtion virkamieslain 10 §:n koeaikapurkua koskevaan säännökseen ja saman lain 14 §:n säännöksen virkamiehen velvollisuudesta suorittaa tehtävänsä asianmukaisesti ja käyttäytyä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut viraston päätöksen kumoamista.

Toisin kuin viraston päätöksessä todetaan, että yksikön johtaja ei ole 7.9.2009 kuullut A:ta tai varannut hänelle tilaisuutta tulla kuulluksi. Myöskään virasto ei ole 8.9.2009 varannut hänelle tilaisuutta tulla kuulluksi lain edellyttämällä tavalla. Yksikön johtaja on keskustellut A:n kanssa ilmoittaen päätökseen kirjatun tavoin viraston harkitsevan virkasuhteen purkamista. Tuossa keskustelussa A:lle ei ole ilmoitettu, että häntä kuullaan valtion virkamieslain 66 §:n 2 momentin mukaisessa tarkoituksessa. A:lle ei ole myöskään ilmoitettu hänen oikeudestaan pyytää pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen kuulemista. Kuulemiskirjettä 8.9.2009 ei ole todistettavasti annettu tiedoksi sairaslomalla olleelle A:lle. Se on lähetetty hänen sähköpostiosoitteeseensa, mutta se ei osoita hänen saaneen sitä tiedokseen. Asiakirjoissa ei ole todistusta laillisessa järjestyksessä suoritetusta sijaistiedoksiannosta, vaikka muutoksenhaunalaisessa päätöksessä viitataan haastemiehien kanssa käytyihin keskusteluihin. A on 8.9.2009 poistunut työpaikaltaan sairauden vuoksi ja on ollut virastolle esittämänsä lääkärintodistuksen mukaisesti sairauden vuoksi työkyvytön 9.9.–8.11.2009. Hänen kuulemistaan ei ole laillisesti voitu järjestää aikana, jolloin hän oli masennuksen ja järkyttävään kokemukseen liittyvän stressireaktion vuoksi työkyvytön.

Näillä ja muilla esittämillään perusteilla A on vaatinut viraston päätöksen kuomoamista.

Lausunnot ja selitykset

Virasto on lausunnossaan vaatinut oikaisuvaatimuksen hylkäämistä.

Lausunnossa on muun ohella todetta, että A:ta on kuultu asiassa alustavasti 7.9.2009, jolloin yksikön johtaja B kuuli häntä videoneuvottelussa saatuaan tietää A:n käyttäytymisestä koulutusristeilyllä. Hän kiinnitti huomiota A:n päihytyneenä esiintymiseen ja esimiehen käskyn noudattamatta jättämisen lisäksi A:n esiintymiseen väärällä henkilöllisyydellä (toimittajana) asian selvittämisessä. B totesi A:lle, että virkasuhteen purkamismenettelyn aloittamista harkitaan, koska A:n menettely on ollut sellaista, ettei sitä voida sietää. Hän ilmoitti myös, että A:ta tullaan kuulemaan ja että hänellä on mahdollisuus pyytää luottamusmiehen kuulemistasi asiassa.

A:n esimies tulosalueen johtaja C vahvisti A:lle 7.9.2009 lähettämässään sähköpostiviestissä, että henkilöstöhallinto on ryhtynyt selvittämään, onko olemassa aihetta A:n virkasuhteen purkamiselle koeaikana. Tässä yhteydessä hän mainitsi myös mahdollisuudesta asioida luottamusmiehen kanssa. A vastasi sähköpostiviestiin. Seuraavana päivänä A ilmoitti sähköpostitse C:lle kesken työpäivän kello 12.05 olevansa sairas ja toimittavansa lääkärintodistuksen jälkikäteen. Hieman myöhemmin hän ilmoitti olevansa kykenemätön henkilökohtaiseen kontaktiin ja olleensa sen vuoksi aamupäivän lukkiutuneena työhuoneeseensa sekä lähteneensä kiireellä tiehensä kuultuaan, ettei käytävällä liikuta. Hän totesi viestissään, että kuulemiskirje voidaan antaa tiedoksi haastemiehen välityksellä. Samana iltapäivänä tulosalueen johtaja toimitti A:lle sähköpostitse kuulemiskirjeen liitteineen tämän henkilökohtaiseen sähköpostiosoitteeseen, jota A oli itse hieman aikaisemmin samana iltapäivänä käyttänyt yhteydenottoon. A oli myös soittanut C:lle, jolloin he keskustelivat

virkasuhteen purkamista koskevista toimintatavoista ja tulossa olevan kuulemiskirjeen kuittaamisesta.

Virasto pyysi 8.9.2009 käräjäoikeutta antamaan A:lle tiedoksi kuulemiskirjeen liitteineen. Käräjäoikeus ilmoitti 11.9.2009, ettei A:ta oltu tavoitettu ja että ilmoitulleiden seikkojen perusteella on syytä olettaa hänen pakoilevan tiedoksianto-asiasta. Asiakirjat jätettiin viraston pyynnöstä 10.9.2009 A:n kotiosoitteen postilaatikkoon.

A:lle on kaikin käytettävissä olevin keinoin varattu tilaisuus tulla kuulluksi. Tiedon kuulemisesta on täytynyt tavoittaa hänet edellä selostetuin tavoin työpaikalla käydyssä neuvottelussa sekä A:lle lähetettyjen sähköpostiviestien ja hänen postilaatikkoonsa jätetyn kirjeen välityksellä. Valtion virkamieslaki ei edellytä todisteellisen tiedoksiannon käyttämistä.

Lääkärintodistuksen mukaan A ei ole ollut oikeustoimikelvoton, joten hänen kuulemiselleen ei ole viraston käsityksen mukaan ollut estettä. Hänellä ei viraston käsityksen mukaan ole ollut sellaista sairautta, joka olisi estänyt hänen konkreettisen saapumisensa kotoa työpaikalle kuulemista varten tai kirjallisen vastineen esittämisen. A:lla olisi ollut mahdollisuus käyttää kaupungissa olevia työterveyspalveluja. Hän on kuitenkin matkustanut hankkimaan lääkärintodistusta. Edellä kerrottu osoittaa paitsi sen, ettei A ole halunnut olla tavoitettavissa, myös sen, että hänen on täytynyt olla toimintakykyinen sekä fyysisesti että henkisesti kyetessään siirtymään , oletettavasti omalla autollaan. Haastemies ei useamman kerran A:ta tavoitellessaan nähnyt A:n kotona tämän autoa. Lääkärintodistuksen mukaan työkyvyttömyys on todettu 10.9.2009 ja se on alkanut 9.9.2009, joten työpaikalta poistumisen 8.9. syynä on viraston käsityksen ja A:n lähettämän viestin sisällön perusteella ollut tiedoksiannon pakoileminen.

A on antanut vastaselityksen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu ja perustelut

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 66 §:n 2 momentin mukaan ennen kuin virkamies pidätetään virantoimituksesta tai irtisanotaan 25 tai 26 §:n nojalla, virkasuhde puretaan, virkamiehelle annetaan varoitus tai tehdään 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös viran siirtämisestä, on virkamiehelle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Hallintolain 55 §:n mukaan tiedoksianto toimitetaan tavallisena tai todisteellisenä tiedoksiantona taikka, jos sitä ei voida edellä tarkoitetuin tavoin toimittaa, yleistiedoksiantona.

Hallintolain 59 §:n 1 momentin mukaan tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Pykälän 2 momentin mukaan vastaanotta-

jan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:n mukaan muu asiakirja kuin päätös, jonka tiedoksiannosta alkaa kulua muutoksenhaku-aika tai joka tullakseen voimaan on annettava asianosaiselle tiedoksi, voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen ilmoittamallaan tavalla.

Asiassa esitetty selvitys ja johtopäätös

Virkasuhteen päättämistä koskevaa 8.9.2009 päivättyä kuulemiskirjettä ei ole saatu annettua tiedoksi A:lle haastemiehen välityksellä. Haastemiestiedoksiannon epäonnistuttua haastemies on viraston pyynnöstä jättänyt 10.9.2009 kuulemiskirjeen A:n postilaatikkoon. Virasto oli lisäksi jo aikaisemmin 8.9.2009 toimittanut kuulemiskirjeen sähköpostitse A:n käytössä olevaan sähköpostiosoitteeseen.

A ei ole ilmoittanut, että virkasuhteen päättämistä koskevat tiedoksiannot voitaisiin toimittaa hänen käytössään olevaan sähköpostiosoitteeseen. Kuulemiskirje ei tämän vuoksi ole tullut laillisesti tiedoksiannetuksi pelkästään sillä, että se on lähetetty sähköpostitse A:lle. Asiakirjan jättäminen tiedoksiannon vastaanottajan postilaatikkoon ei ole hallintolain mukainen tiedoksiantotapa. Muu kuin todisteellinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Kuulemiskirjettä ei siten ole annettu laillisesti tiedoksi A:lle, eikä hänelle siten ole lain edellyttämällä tavalla varattu tilaisuutta tulla kuulluksi ennen virkasuhteensa purkamista koeaikana.

A:n kanssa oli keskusteltu virkasuhteen purkamisesta ennen asian ratkaisemista. Tällaiset keskustelut eivät kuitenkaan täytä hallintolain asianosaisen kuulemiselle asettamia vaatimuksia. Hallintolain mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Asianosaiselle on myös toimitettava kuulemisen kohteena olevat asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä taikka varattava muutoin tilaisuus tutustua niihin.

Viraston päätös on siten syntynyt kuulemisvirheen vuoksi virheellisessä järjestyksessä.

Päätös

Virkamieslautakunta kumoaa viraston päätöksen.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslain 10 §, 66 § 2 momentti

Hallintolaki 55 §, 59 § 1 momentti ja 60 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 19 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Jussi-Pekka Lajunen

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, M. Nieminen, Komulainen ja Keturi, ja vähemmistön jäsenet Äijälä, Isomäki ja A. Nieminen.

Vähemmistön äänestyslausuma liitteenä.

Eri mieltä olleiden jäsenten (Äijälä, Isomäki, A. Nieminen) äänestyslausuma

Virkamieslain 66 §:n 2 momentissa säädetään viranomaisen velvollisuudesta varata virkamiehelle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi mm. ennen kuin virkasuhde puretaan. Hallintolaissa puolestaan säädetään kuulemiseen liittyvistä menettelytavoista.

Yksikön johtaja on ottanut koeaikapurun perusteena olevan A:n käyttäytymisen koulutusristeilyllä esille videoneuvottelussa A:n kanssa 7.9.2009 heti sen jälkeen, kun hän on saanut siitä tiedon. A:lle on samalla ilmoitettu, että virkasuhteen purkamismenettelyä harkitaan ja että A:ta kuullaan menettelyssä. A:n esimies on 8.9.2009 esittänyt virastolle A:n virkasuhteen purkamista koeaikana mm. koulutusristeilyllä tapahtuneen käyttäytymisen perusteella. Perusteena oli myös se, että A oli poistunut 8.9.2009 ilmoittamatta työpaikalta klo 11.13 leimausmerkinnällä sairaus.

Virasto on pyrkinyt varaamaan A:lle tilaisuuden tulla kuulluksi edellä mainitun videokeskustelun lisäksi lähettämällä hänelle kuulemiskutsun sähköpostilla osoitteeseen, josta A on itse samana päivänä lähettänyt postia työnantajalle. Haastemies ei ole pystynyt antamaan kuulemiskutsua A:lle henkilökohtaisesti tiedoksi eikä myöskään sijaistiedoksiantona. Viraston pyynnöstä haastemies on jättänyt kirjeen A:n postiosoitteessa olevaan postilaatikkoon, johon postin kautta tulevat lähetykset jätetään. Haastemies on toimittanut virastolle kirjallisen todistuksen postilaatikkoon jättämisestä.

Katsomme, että virasto on pyrkinyt koeajan jäljellä olevana aikana käytettävissään olevin keinoin saattamaan kuulemiskutsun A:n tietoon. A on saatuun tiedon työnantajan aikomuksista pakoillut, minkä vuoksi haastetiedoksianto ei ole onnistunut. Työnantajan menettelyä arvioitaessa on otettava huomioon, että koeaikapurku on tehtävä ennen koeajan päättymistä ja että riidattomasti riittävänä tiedoksiantona olisi pidetty hallintolain mukaan kirjeen jättämistä postin kuljetettavaksi. Koska työnantaja on pyrkinyt varmistamaan kuulemiskutsun perille saannin haastemiehen välityksellä ja kutsu on todisteellisesti jätetty A:n postiosoitteen postilaatikkoon, virasto on näissä oloissa riittävällä tavalla varannut A:lle tilaisuuden tulla kuulluksi ennen koeajan päättymistä.

Katsomme, ettei päätöstä tule kumota kuulemisvirheen perusteella.